

[מצנה על בית-דין להשליך מפה גפיש בשנגה מעירו לערי מקלט.

ועל הרוצח בעצמו ללכת שם]

תי שצטטו בית-דין של ישראל להשליך מפה גפיש בשנגה מעירו ולהושיבו
בערי מקלט. שנאמר: והשיבו אתו העדה אל עיר מקלטו וגומר, וישב בה עד
מות הכהן הגדול. וגם המפה גם הוא בקלל מצנות עשה זו, שנאמר עליו: כי
בעיר מקלטו ישב עד מות הכהן הגדול.

משרשי המצנה, לפי שצוין הרציחה חמור עד מאד, שבה השחתת העולם,
עד שאמרו זכרונם לברכה שההורג גפיש מזיד, אפילו עשה כל המצוות, אינו
נצל מן הדין. שנאמר: אדם צשק בדם גפיש עד בור ינוס אל יתמכו בו.

ולכן ראוי למי שהרג אפילו שוגג, מביין שקאת תקלה גדולה כזו על דו,
שיצטער עליה צער גלות, ששקול כמעט כצער מיתה, שגפרד האדם מאוהביו
ומארץ מולדתו לשוכן כל ימיו עם נרים. ועוד יש תקוה העולם במצנה, כמה
שבאר הפתוב שינאל עם זה מיד גואל הדם, לבל יהרגנו על לא חמס בכפיו.

שהרי שוגג היה. ועוד תועלת בפסקה, לבל יראו קרובי המפה הרוצח לעיניהם
תמיד במקום שנעשיתה הרעה; וכל דרכי התורה נצם.

מדיני המצנה, מה שאמרו זכרונם לברכה שאין הרוצח בשנגה גולה אלא-
אם-כן מת הגהרג לשעה שהרגו; אבל חבל בו, אף-על-פי שאמדוהו למיתה
ותלה נמת, אין זה גולה, שמא הוא בעצמו קרב מיתתו, או תרוח נכנסה
בחבורה והרגתהו; נאפלו שחט בו שני סימנין ועמד מעט, אינו גולה על דו.
ומה שאמרו שישראל גולה אם רצח עקד או גר תושב, וכל-שגן עקד שהרג
ישראל, וכן עקד שהרג עקד או גר תושב — שנאמר: (והיתה) לבגי ישראל
(לחקת משפט) ולגר (הגר) [ולתושב] בתוכם [תהינה] שש הערים האלה
למקלט: אבל גר תושב שהרג את ישראל, בין מזיד בין שוגג, נהרג עליו; וגוי
שהרג את הגוי, אין ערי מקלט קולטין אותו.

ומה שאמרו שהבן גולה על רציחת אביו והאב ברציחת הבן; ובמה דברים
אמורים, שלא בשעת למוד, אבל בשעת למוד והוא שוגג, שפונתו היטה ללמוד
ולהועיל לו בחכמה או באמנות, פטור מגלות; וכן הרב את תלמידו כמו-כן.
ומה שאמרו שתלמיד שגלה מגלין רבו עמו, שנאמר "ונס אל אחת מן